

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«Забезпечення прав людини в
правоохоронній діяльності»**
кафедра конституційного права
навчально-наукового інституту
права та психології

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2024-2025
Форма підсумкового контролю: залік

Тригубенко Галина Василівна

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук, доцент

Посада: доцент кафедри

Тел.: 067-728-43-59

E-mail: galynatrygubenko@gmail.com

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 512

Профайл викладача:

https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=rzwwkqgEAAAAJ

Контактний телефон

Електронна адреса

Розклад навчальних
занять

Консультації

Тел.: **(044) 520-06-60**

E-mail:

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 512

Очні:

(відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30

Онлайн: kafedra_kp_nnipp@naiau.kiev.ua

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності» є сформувати свідомість про пріоритетність прав людини, безумовність непорушення, дотримання, забезпечення, захисту та поновлення прав і свобод людини в процесі правоохоронної діяльності та підготувати висококваліфікованих фахівців за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми практичної діяльності, що характеризуються комплексністю, на основі отриманої системи знань про права людини як загальнолюдську цінність, конституційно-правові засади діяльності правоохоронних органів, міжнародні стандарти прав людини в сфері правоохоронної діяльності.

Тривалість: 2 кредити, загальна кількість годин – 60: денна форма навчання: аудиторних годин – 32, самостійної роботи – 28; 2 кредити, загальна кількість годин - 60: заочна форма навчання: аудиторних годин – 10, самостійної роботи – 50.

Форми та методи навчання. Очна серія лекцій, семінарських занять, практичних занять, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль: - усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);

- робота за індивідуальними завданнями;
- робота над практичними завданнями;
- тестування;
- аналіз проблемних ситуацій;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Підсумковий контроль: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Юридична деонтологія».

Постреквізити: «Гендерна рівність та заборона дискримінації в Україні», «Міжнародно-правові стандарти з прав людини», «Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод», «Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності», «Права і свободи людини та громадянина».

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна Програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»

Програмні результати навчання:

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Компетентності, якими повинен володіти здобувач:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК7. Здатність у межах своєї компетенції ефективно забезпечувати публічну (громадську) безпеку та порядок, у тому числі під час масових правопорушень, запобігати та протидіяти домашньому насильству.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність розмірковувати та ефективно аналізувати інформацію, що включає збір та обробку інформації найбільш логічним способом;
- розвиток комунікативних навичок як усних, так і письмових;
- здатність працювати в команді;
- творчий підхід до вирішення проблеми; генерування ідей.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі теми
<p>Тема 1. Права людини та правоохоронна діяльність</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 1.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1: 1. Сучасне наукове бачення категорій «права», «свободи» та «обов'язки» людини і громадянина. Основні властивості прав людини. 2. Класифікаційні моделі прав людини та їх загальна характеристика. 3. Конституційно-правове закріплення прав, свобод і обов'язків людини та громадянина в Україні. Система конституційних прав та свобод людини і громадянина. 4. Конституційні гарантії прав людини: поняття, види. 5. Правоохоронна діяльність: поняття, ознаки, суб'єкти, принципи.</p> <p>Тези до обговорення: 1. Покоління прав людини. 2. Співвідношення між категоріями «права людини» та «свободи людини». 3. Співвідношення між категоріями «права людини» та «права громадянина». 4. Поняття конституційних прав, свобод, обов'язків. 5. Характеристика груп особистих, політичних, економічних, соціальних, культурних та екологічних прав людини і громадянина в Україні. 6. Універсальність прав людини.</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми 1.</p> <p>При підготовці до семінарського заняття з т.1 необхідно: 1) опрацювати навчальний лекційний матеріал до теми, опрацювати н.м. матеріали, представлені на веб-порталі НАВС; 2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 1. 3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Еволюція прав людини. • Четверте покоління прав людини в контексті української сучасності. • Актуальні проблеми правоохоронної діяльності. • Основні права людини як засади справедливості та миру у світі. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення: 1. Розвиток ідеї прав і свобод людини в Україні. 2. Причини порушень прав людини. 3. Механізм забезпечення реалізації прав людини. 4. Елементи механізму забезпечення реалізації прав людини. 5. Організаційні (інституційні) засоби забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	7. Мета правоохоронної діяльності.	
<p>Тема 2. Поняття, ознаки та заборона дискримінації в правоохоронній діяльності</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 2.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дискримінація: поняття, загальна характеристика захищених ознак. 2. Форми дискримінації та їх особливості. 3. Принципи рівності та заборони дискримінації: поняття та особливості реалізації в правоохоронній діяльності. 4. Антидискримінаційне законодавство України та джерела міжнародного антидискримінаційного права. 5. Діяльність правоохоронних органів щодо захисту людини від дискримінації: основні напрямки. 6. Відповідальність у сфері дискримінації. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток антидискримінаційного права в Україні. 2. Гендерна рівність та дискримінація за ознакою статі. 3. Ксенофобія: поняття та прояви. 4. Негативні та позитивні обов'язки держави щодо заборони та протидії дискримінації. 5. Положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод щодо заборони дискримінації. 6. Мова ворожнечі. 7. Суб'єкти запобігання та протидії дискримінації в Україні. 8. Концепція позитивної дискримінації та її значення в правоохоронній діяльності 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми 2.</p> <p>При підготовці до семінарського заняття з т.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) опрацювати навчальний лекційний матеріал до теми, а також н.м. матеріали, представлені на веб-порталі НАВС; 2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 2. 3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Принцип рівності як один з основоположних елементів поняття «право на справедливий судовий розгляд. • Злочини на ґрунті нетерпимості та відповідальність за них. • Толерантність та недискримінація в діяльності поліцейського. • Значення принципів рівності перед законом та на рівний захист законом в правоохоронній діяльності. • Форми расової дискримінації. • Кримінальна відповідальність за дискримінацію. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дійсні або припущені ознаки. 2. Поняття, ознаки сексизму. 3. Обов'язок розумного пристосування. 4. Поняття антисемітизму. 5. Поняття расизму та його прояви.

уповноважених суб'єктів.

Практичне заняття:

узагальнення знань, навчального матеріалу з теми шляхом самостійного вирішення проблемних завдань, ситуацій та їх групового обговорення; творча діяльність; робота з нормативно-правовою базою.

Завдання до практичного заняття до теми 2:

1. Спростуйте чи аргументуйте істинність наступних тверджень:

А) Люди повинні проживати в своїх рідних країнах.

Б) Жінки ніколи не зможуть бути гарними поліцейськими, тому що вони не наділені достатньою силою для того, щоб виконувати завдання, які стоять перед поліцейськими.

В) Коли представники якоїсь етнічної меншини часто скоюють злочини, то зрозуміло, що коли надходить повідомлення про новий злочин, їх підозрюють у першу чергу.

2. Проаналізуйте значення толерантності в правоохоронній діяльності. Підберіть синоніми до слова толерантність. Розкрийте особливості комунікації співробітників правоохоронних органів в сучасному мультикультурному суспільстві.

3. Спростуйте чи аргументуйте істинність наступного твердження: «правоохоронцю перекладач не потрібний, тому що все населення країни повинно вміти спілкуватись однією мовою».

4. Проаналізуйте ст. 14 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та Протокол № 12 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Поясніть різницю у правовій регламентації заборони дискримінації у зазначених документах?

5. Дайте письмову відповідь на питання: Чи стикалися Ви у своєму житті із випадками дискримінації? Які її прояви

	<p>спостерігали чи відчували на собі? Які соціальні групи, на Ваш погляд, є сьогодні найбільш вразливими до дискримінації?</p> <p>6. Слід осмислити та обговорити в групі наступну проблемну задачу: Ви почули, що один із ваших колег інколи робить образливі зауваження та відпускає непристойні жарти на адресу колег-жінок, Ваші дії?</p> <p>Запитання, які можна ставити при обговоренні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Навіщо взагалі щось робити? Це не ваша справа. 2) Чи скажете Ви йому, що не схвалюєте його поведінку, і запитаете його, чому він себе так поводить? 3) Чому б вам не піти до свого керівника - нехай він вирішує це питання. 	
<p>Тема 3. Міжнародно-правові стандарти з прав людини</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активніта інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 3.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки міжнародно-правових стандартів з прав людини. 2. Універсальні та регіональні стандарти в сфері прав людини: поняття, загальна характеристика. 3. Міжнародні механізми забезпечення прав людини. Європейська система захисту прав людини. 4. Міжнародно-правова відповідальність за порушення прав людини: поняття, підстави, види. 5. Міжнародне співробітництво в сфері правоохоронної діяльності: поняття, ознаки, форми. Україна як учасник міжнародного співробітництва в сфері правоохоронної діяльності. <p>Тези до обговорення:</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми 3.</p> <p>При підготовці до семінарського заняття з т. 3 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) опрацювати навчальний лекційний матеріал до теми, а також н.м. матеріали, представлені на веб-порталі НАВС; 2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 3; 3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Європейський суд з прав людини як інструмент захисту прав людини. • Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. • Римський статут та Україна. • Відступ від міжнародних зобов'язань в сфері прав людини. • Міжнародні зобов'язання держави і відповідні наслідки для її правоохоронних органів. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конвенційні органи ООН.

	<p>1. Міжнародний биль про права людини.</p> <p>2. Критерії прийнятності заяв до Європейського суду з прав людини.</p> <p>3. Умови звернення громадян України до міжнародних інститутів захисту прав людини.</p> <p>4. Ратифікація Римського Статуту – значення для України.</p> <p>5. Суб'єкти та об'єкти міжнародного співробітництва в сфері правоохоронної діяльності.</p>	<p>2. Спеціалізовані установи ООН та їх роль в забезпеченні прав людини.</p> <p>3. Правові підстави співробітництва України з Європолом.</p> <p>4. Правові підстави співробітництва України з Інтерполом.</p> <p>5. Імплементация міжнародно-правових стандартів з прав людини в правове поле України та їх значення в правоохоронній діяльності.</p> <p>6. Міжнародний кримінальний суд та його юрисдикція.</p>
<p>Тема 4. Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 4.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 4:</p> <p>1. Верховенство права – основоположний принцип діяльності державних органів.</p> <p>2. Утвердження і забезпечення прав людини – головний обов'язок держави. Організаційні (інституційні) засоби забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>3. Інститут обмеження прав людини та його значення в правоохоронній діяльності. Конституційні засади обмеження прав людини.</p> <p>4. Система правоохоронних органів України, їх завдання, функції та роль в забезпеченні прав людини.</p> <p>5. Особливості захисту окремих громадянських прав людини у правоохоронній діяльності: право на життя, повагу гідності, свободу та особисту недоторканність, недоторканність житла, невтручання в особисте і сімейне життя, свободу думки і слова.</p> <p>6. Забезпечення окремих політичних прав людини і</p>	<p>При підготовці до семінарського заняття з т. 4 необхідно:</p> <p>1) підготувати план-конспект основних проблем теми, опрацювати н.м. матеріали, представлені на веб-порталі НАВС;</p> <p>2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 4;</p> <p>3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <p>1. Захист прав людини недержавними громадськими організаціями.</p> <p>2. Порядок встановлення обмежень на пересування в умовах воєнного стану.</p> <p>3. Особливості забезпечення соціально-економічних прав людини в правоохоронній діяльності.</p> <p>4. Обмеження прав людини в умовах воєнного стану.</p> <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Форми та методи діяльності правоохоронних органів у сфері забезпечення прав людини.</p> <p>2. Доктрина позитивних зобов'язань держави.</p> <p>3. Система недержавних правоохоронних структур.</p> <p>4. Вимоги щодо обмежень прав людини.</p> <p>5. Роль Національної поліції в забезпеченні прав особи.</p>

громадянина у правоохоронній діяльності: право на мирні зібрання, на звернення, виборче право.

Тези до обговорення:

1. Особливості тлумачення змісту принципу «верховенства права».
2. Складові принципи верховенства права.
3. Правова передбачуваність та правова визначеність.
4. Зміст категорії забезпечення прав людини.
5. Функції правоохоронних органів.
6. Абсолютний характер заборони катувань.
7. Процесуальні вимоги до арешту та затримання.

Практичне заняття:

узагальнення знань, навчального матеріалу з теми шляхом самостійного вирішення проблемних завдань, ситуацій та їх групового обговорення; творча діяльність; робота з нормативно-правовою базою.

Завдання до практичного заняття

1. Слід осмислити та обговорити наступну проблемну задачу:

Під час перебування у попередньому ув'язненні з підозрюваною особою повелись дуже жорстоко. Хоча ця особа заявляла про свою невинуватість, однак її били, в тому числі ногами в живіт, погрожували сім'ї цієї особи. В цьому жорстокому поведженні були задіяні декілька працівників поліції. В результаті підозрюваний потребує медичного лікування. Про жорстоке поведження стало відомо під час здійснення незалежної інспекції. Начальник поліції повинен викласти свою позицію і пояснити які заходи були вжиті для недопущення подібних випадків у майбутньому.

Для практики вміння брати на себе відповідальність та бути відкритими для громадськості, група ділиться на підгрупи, кожна визначає начальника поліції, інші

виконують роль його радників та журналістів. Начальник поліції повинен підготувати для прес-конференції на місцевому телебаченні заяву з приводу випадку недавнього порушення прав людини, який був допущений його співробітниками. Кожна з груп готує свого начальника поліції до зустрічі з пресою, потім групи збираються разом і «начальники» по черзі проводять свої міні прес-конференції. Начальник матиме 5 хвилин для виголошення своєї заяви, після чого журналісти ставитимуть йому запитання. Студенти, що представляють пресу, повинні ставити складні запитання з тим, щоб виявити слабкі місця в запропонованій заяві «начальника». Всім іншим представниками «групи начальників» дозволено надавати поради своєму «колезі-начальнику», до якого звернені питання.

2. Спростуйте чи аргументуйте істинність наступних тверджень:

А) Будь-які відмінності в поведженні з тими, хто вчинив злочин, можуть бути виправдані законною метою, яка переслідувалась.

Б) Недостатнє фінансове забезпечення може слугувати виправданням для порушення прав людини.

В) Для нагального обшуку рішення суду не потрібно.

Г) Права людини є універсальними, тому Загальна декларація прав людини важливіша за Європейську конвенцію з прав людини.

3. Пропонується тема для групового обговорення:

При яких діях правоохоронців і в процесі яких процедур правозастосування виникає найбільший ризик порушення прав людини? Відповідь аргументуйте.

<p>Тема 5. Діяльність органів публічної влади щодо забезпечення прав людини</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активніта інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 5.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 5: 1. Діяльність Президента України та Верховної Ради України в сфері забезпечення прав людини. 2. Діяльність органів виконавчої влади щодо забезпечення реалізації прав і свобод людини та громадянина. 3. Роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у забезпеченні прав особи. 4. Діяльність Конституційного Суду України та судів загальної юрисдикції щодо забезпечення реалізації прав та свобод людини і громадянина. 5. Забезпечення прав людини органами місцевого самоврядування.</p> <p>Тези до обговорення: 1. Комітет Верховної Ради України з прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин: предмети відання. 2. Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти забезпечення прав людини і громадянина. 3. Акти реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. 4. Конституційна скарга як інструмент захисту прав людини.</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми 5.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття з т. 5 необхідно: 1) опрацювати навчальний лекційний матеріал та н.м. матеріали, представлені на веб-порталі НАВС; 2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 5; 3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правозастосовна діяльність народного депутата України щодо реалізації, охорони та захисту прав людини. • Діяльність сектору безпеки і оборони із забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні. • Особливості забезпечення прав людини в умовах воєнного стану. • Забезпечення органами місцевого самоврядування прав людини в умовах воєнного стану. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення: 1. Види органів публічної влади. 2. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року. 3. Роль МВС в забезпеченні прав людини і громадянина. 4. Національний превентивний механізм. 5. Урядовий уповноважений з питань гендерної політики, його завдання. 6. Інститут уповноважених Президента України.</p>
<p>Тема 6. Забезпечення прав окремих категорій населення</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активніта інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 6.</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми 6.</p> <p>При підготовці до семінарського заняття з т.6 необхідно: 1) опрацювати навчальний лекційний матеріал та н.м. матеріали, представлені на веб-</p>

Питання семінарського заняття до т. 6:

1. Вразливі верстви населення: сутність поняття, критерії вразливості.
2. Права дитини та особливості їх забезпечення. Правила поведження із неповнолітніми правопорушниками.
3. Загальнотеоретичні аспекти розуміння меншості (меншини). Забезпечення прав меншин (спільнот) в Україні.
4. Особливості забезпечення прав жінок в правоохоронній діяльності. Форми насильства щодо жінок.
5. Безбар'єрність: поняття та напрямки. Забезпечення безбар'єрності в правоохоронній діяльності.

Тези до обговорення:

1. Національне законодавство щодо забезпечення прав вразливих верств населення.
2. Інституційний механізм захисту прав дитини в Україні.
3. Домашнє насильство: поняття, форми прояву.
4. Роль правоохоронних органів в боротьбі з насильством щодо жінок та домашнім насильством.
5. Міжнародні стандарти поведження із затриманими дітьми.
6. Забезпечення прав осіб з інвалідністю.
7. Бар'єри та їх прояви, інклюзія, доступність.

Практичне заняття:

узагальнення знань, навчального матеріалу з теми шляхом самостійного вирішення проблемних завдань, ситуацій та їх групового обговорення; творча діяльність; робота з нормативно-правовою базою.

Завдання до практичного заняття

1. Спростуйте чи аргументуйте істинність наступних тверджень:
А) Діти потребують додаткового захисту від порушень прав людини.

порталі НАВС;

- 2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 6;
- 3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):

- Ратифікація Стамбульської конвенції та її значення для України.
- Міжнародна регламентація прав конкретних категорій індивідів.
- Національні меншини України.
- Забезпечення прав біженців та мігрантів в правоохоронній діяльності.
- Жінки в правоохоронних органах: реальний стан, проблеми, перспективи.

Підготувати завдання для самостійного вивчення:

1. Форми насильства щодо жінок.
2. Суб'єкти державної політики у сфері захисту прав дітей.
3. Особливості поведження з жінками-жертвами злочинів.
4. Права дитини: національні та міжнародні стандарти.
5. Міжнародні стандарти прав меншин.

Б) Те, що відбувається вдома між членами подружжя в їхньому приватному житті, є їхньою особистою справою. Поліція не повинна в це втручатися.

В) Проблема насильства щодо жінок є перебільшеною.

Г) З чоловіками та жінками у всіх випадках слід поводитися однаково.

2. З метою засвоєння знань стосовно правового статусу дитини проведіть порівняльну характеристику Закону України «Про охорону дитинства» та Конвенції про права дитини 1989 року з точки зору закріплених в них прав і свобод дитини.

3. Вивчення випадку домашнього насильства.

Молода жінка-іммігрантка повідомила поліцію про побутове насильство і знаходиться на зв'язку з працівником поліції. Вона дуже боїться свого чоловіка і втекла у безпечне місце, але також дуже нещасна, бо боїться втратити шлюб. Її чоловік також зв'язався з поліцією, він відчайдушно бажає бачити її і залагодити справу. Він сперечається із поліцейськими, говорить їм, що вони не розуміють його культуру, що він дійсно жалкує і просить дати йому ще один шанс.

Поліцейські забезпечують спілкування між жінкою та чоловіком і дозволяють їм зустрітися у поліцейській дільниці. Коли обидві сторони сіли, поліцейські залишили їх для приватної розмови. Далі поліцейські почули крик, але поки вони увійшли до кімнати, було вже пізно – жінку було заколото на смерть.

Питання для обговорення:

1) Що цей випадок говорить нам про побутове насильство?

2) Які тут є передумови для використання посередництва?

3) Чи допустили поліцейські помилку заради правильної мотивації, чи це була помилка через невірну мотивацію.

4) Що могли поліцейські зробити інакше?

Яку б іншу методику Ви

	<p>запропонували замість цієї, щоб запобігти виникненню такої ситуації в майбутньому?</p> <p>4. Обговорення в групі наступної проблеми: які на Вашу думку фактори заважають дітям та жінкам заявляти про випадки насильства в поліцію?</p> <p>5. Поміркуйте над дилемою та способами її вирішення: Ви – поліцейський, який допитує одного з представників національної меншини Вашої країни. Однак ця особа дає Вам зрозуміти, що не розуміє Вашої мови. Ваші дії?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Чому не продовжити допит, адже Ви переконані, що ця особа чудово Вас розуміє? - Яким чином Ваше рішення враховуватиме повагу до прав людини? - Можливо Вам необхідно продовжити допит разом з колегою, який трохи володіє мовою особи, яку допитують? 	
<p>Тема 7. Застосування стандартів прав людини в процесі виконання службових обов'язків правоохоронними органами</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 7.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 7:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні стандарти діяльності правоохоронних органів. 2. Вплив практики Європейського Суду з прав людини на правоохоронну діяльність в Україні. 3. Сучасні стандарти належного поводження із затриманими та заарештованими особами. Практика Європейського суду з прав людини про стандарти поводження з особами, що перебувають під контролем держави. 4. Стандарти застосування сили, спеціальних засобів та зброї в правоохоронній діяльності. 	<p>При підготовці до семінарського заняття з т. 7 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) підготувати план-конспект основних проблем теми, опрацювати н.м. матеріали, представлені на веб-порталі НАВС; 2) виконати завдання для самостійної роботи з теми 7; 3) підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Правові інструменти, що впливають на роботу поліції. • Сучасні проблеми правоохоронної діяльності. • Зобов'язання держави і відповідні наслідки для її правоохоронних органів. • Причини порушень прав людини правоохоронними органами. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процедура виконання рішень Європейського суду з прав людини. 2. Кодекс поведінки посадових осіб у підтриманні правопорядку

	<p>5. Проведення ефективного розслідування порушень прав людини як позитивний обов'язок держави в сфері забезпечення прав людини. Принципи ефективного розслідування.</p> <p>6. Відповідальність правоохоронних органів за порушення законодавства в сфері прав людини.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила етичної поведінки поліцейських. 2. Принципи діяльності поліцейського. 3. Контроль керівників поліції за дотриманням етики поліцейським. 4. Принцип пропорційності у діяльності органів правопорядку. 5. Зміст та значення поняття «виключно необхідне застосування сили». <p>Практичне заняття: узагальнення знань, навчального матеріалу з теми шляхом самостійного вирішення проблемних завдань, ситуацій та їх групового обговорення; творча діяльність; робота з нормативно-правовою базою.</p> <p>Завдання до практичного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спростуйте чи аргументуйте істинність наступних тверджень: <ol style="list-style-type: none"> А) Якщо поліцейський є справжнім професіоналом, то його підлеглі ніколи не будуть порушувати права людини. Б) Якщо справа є дуже серйозною, то вжиті більш жорстокі заходи для отримання зізнання є виправдані. В) Порушення прав людини щодо політв'язнів є менш прийнятним, аніж порушення прав людини щодо кримінальних злочинців. Г) Накази керівництва завжди мають бути виконані. 2. Пропонується до виконання наступна вправа: Припустимо, що Вас підозрюють у вчиненні правопорушення (аморальна поведінка, крадіжка, будь-яке порушення прав людини). Як би Ви хотіли, щоб з Вами поводитися? Чи вплинуло б на ситуацію те, що Ви: а) винні; не 	<p>від 17 грудня 1979 року.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Концепція застосування сили в розумних межах. 4. Основні принципи ООН щодо застосування сили і вогнепальної зброї представниками правоохоронних органів. 5. Декларація Ради Європи про поліцію.
--	--	--

	<p>винувати?</p> <p>3. Пропонується тема для групового обговорення: «Якщо поліція в своїх діях керується принципом верховенства права, навіщо розробляти етичні принципи та кодекси поведінки правоохоронців?»</p> <p>4. Проаналізуйте практику Європейського суду з прав людини з приводу порушення Україною ст.3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зробіть висновок щодо підстав прийняття Європейським судом рішень, в яких констатується порушення Україною ст. 3 Конвенції у зв'язку з діяльністю органів правопорядку. Пропоновані для аналізу Рішення: «Каверзін проти України», «Мицик та Кравчук проти України», «Картер проти України», «Погібко та інші проти України», «Казачинська проти України».</p> <p>5. Поміркуйте над наступною дилемою та способами її вирішення: Мер міста приходить до поліцейської дільниці і просить посилити охорону біля його будинку. В будинку є багато сімейних коштовних речей, які не можна перевезти до іншого місця. Жодних офіційних розпоряджень щодо цього не існує. Ваші дії:</p> <p>1. Чому б Вам просто не сказати йому, що його будинок буде охоронятися поліцією як і всі інші під час звичайного патрулювання?</p> <p>2. Чи скажете Ви йому, що звичайно ж, ви приділите його будинку посилену увагу і виділите для цього двох ваших співробітників?</p> <p>3. Скажете йому, що ви будете пильно слідкувати його за будинком, щоб він заспокоївся. Насправді у вас повно інших справ, щоб стерегти будинок, але ж він про це ніколи не довідається - він від'їздить.</p>	
--	---	--

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. із змінами. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Про засади запобігання та протидії дискримінації: Закон України від 6 вересня 2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. Ст.412.
5. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №47. Ст. 256.
6. Дотримання прав людини в правоохоронній діяльності: навч. посібник / І.П. Андрусак, Д.Є. Забзалюк, П.М. Лепісевич та ін./ за заг. ред. Д.Є. Забзалюка, Р.Б. Тополевського. Львів: ЛьвДувс, 2019. 320 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2803/3/and.pdf>
7. Забезпечення прав людини правоохоронними органами / за заг. ред. С.В. Петкова / С.В. Петков, І.В. Іванов, Ю.В. Делія. К.: КНТ, 2022. 241 с.
8. Тертишник В.М. Права і свободи людини: підручник. Київ: Алерта, 2022. 432 с.
9. Федорович І. Посібник із запобігання та протидії дискримінації для державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування й надавачів адміністративних послуг. Рада Європи, 2024. 36 с. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/guide-to-preventing-discrimination19082024-1.pdf>
10. Чистякова А. Права людини в умовах воєнного стану. Законодавство. Судова практика. Київ: Юрінком Інтер. 2024. 316 с.

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів, тексти лекції, мультимедійний навчальний продукт, навчально-методичні матеріали на офіційному веб-порталі НАВС у розділі «Дистанційні курси».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічної доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно- методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблем людського існування.

Політика щодо термінів виконання та перескладання: умовою допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робота у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Якщо здобувач вищої освіти має більше трьох невідпрацьованих пропусків або негативних балів він може бути недопущений (лише науково-педагогічним працівником, який забезпечував викладання дисципліни) до складання підсумкового контролю. У разі потреби три пропуски (або три незадовільних бали) можуть бути відпрацьовані у день підсумкового контролю. Перескладання пропусків та незадовільних балів після не допуску до підсумкового контролю дозволяється у поточному режимі відповідно до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в НАВС» (не більше трьох за один день).

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Перескладання поточних незадовільних балів або пропусків занять може проходити у електронному (тестовому) режимі (розділ «Дистанційні курси» офіційного веб-порталу НАВС), після отримання логіну та паролю здобувачем вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності: здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування <https://okop.naiou.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Політика щодо відвідування: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських та практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiou.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiou.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

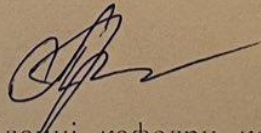
Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт								Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>								<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Самостійна робота	Залік	
5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

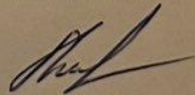
Розробник:

Галина ТРИГУБЕНКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри конституційного права Навчально-наукового інституту права та психології НАВС протокол від 19.12 2024 року № 4

Т.в.о. завідувача кафедри

Людмила РОМАНЕНКО